

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 159

JEUDI 1er AVRIL 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU'

AN HÀ NHU'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LÝ: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

CHỦ BƯT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BÁN NHU'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

BỘN CHỮ QUỐC NGỮ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0. 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGỮ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-linh; nên bổn Hiệu an nạnh ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau đây: Và có một thứ Thuốc họ thiết là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Gia mỗi ve 0\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÀN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bịnh phong-thấp, bịnh nhứt trong gân cốt và bị làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bịnh như đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chần chẫn, đau nửa đầu mình, (kêu là bân thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bịnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bịnh uống thì trừ bịnh, người không bịnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bịnh hoạn.

CƯỜNG CHƯƠNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bì-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà dương kinh không đúng, bạch đới xích-dải đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bịnh thuộc về bịnh hư bịnh tổn thấy đều dùng được. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trứ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bịnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bịnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiệm Phương kia thế nọ hết sức mới chế ra được một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết hạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ há bịnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bịnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bịnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bịnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, buột lược thơ cằn, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ được, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chân bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bịnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để biệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Quốc-Trái 1920 Kết cuộc

Nam-kỳ phóng trái 20.307.020 f.
Cao-man — id — 7.176.700 f.
Chưa rõ dạng số ở Trung-kỳ và
Bắc-kỳ là bao nhiêu.

Tỉnh Cánh-thor kỳ này phóng
trái dạng 1.656.100f.

Khuyến-học-Hội LONGXUYỀN

LỜI RAO

Kể từ ngày 15 mars 1920, mỗi tuần lễ
từ ngày chúa-nhật; tại trường học tỉnh
Long-xuyên, có mở cuộc dạy học ban
đêm. Trong các sắc nhơn dân, bất luận
già trẻ bẻ lớn, ai muốn học, được thông
thả đến đó mà học, không tốn tiền học
chi cả.

Chương trình dạy học, định ông thầy
nào dạy môn chi, dạy ngày giờ nào, hãy
xem bản sau đây thì rõ.

ĐẠI-HỌC

Tôi từ 7 giờ đến 8 giờ

Thứ hai: M. Trục dạy Bắc-học (Sciences)

Thứ ba: M. Nhứt dạy Tính-toán (Arithmétique, système métrique, géométrie)

Thứ tư: M. Ngân dạy meo viết chữ
Langsa (Orthographe, grammaire)

Thứ năm: M. Goupillon dạy đọc sách
nói chuyện (Lecture, conversation)

Thứ sáu: M. Đổng dạy tiếng một, nói
chuyện (Vocabulaire, conversation)

Thứ bảy: M. Hích dạy dọi bóng các
nghĩa (Projections) (dạy từ 7 giờ đến 8
giờ 3 khác)

Từ 8 giờ đến 8 giờ 3 khác

Thứ hai: M. Cư dạy phép-luật và buôn
bán (droit usuel et commercial)

Thứ ba: M. Hương dạy sử-ký và địa dư
(Histoire-géographie)

Thứ tư: M. Đỉnh dạy phép vệ-sanh (No-
tions d'hygiène)

Thứ năm: M. Kẹm dạy tiếng Annam
(Langue annamite)

Thứ sáu: M. Nhơn dạy dịch chữ Langsa
Annam (Traduction)

Tiểu học

Từ 7 giờ đến 8 giờ 3 khác

Thứ hai: M. Bằng dạy đọc sách quốc-
ngữ (Lecture annamite)

Thứ ba: M. Thiên dạy tính-toán (calcul
annamite)

Thứ tư: M. Phường dạy truyện-sử (His-
toire annamite)

Thứ năm: M. Thế dạy tiếng một Lang-
sa (Vocabulaire, conversation eu fran-
cais)

Thứ sáu: M. Tư dạy viết chữ (Ecri-
ture)

Hội khuyến-học Long-xuyên mở cuộc
này tưởng rất hữu ích cho nhơn-dân
đó. Có chữ: học giả như hòa như đạo; lại
có câu: học dạng như gấm thêu hoa, có
vấn có chất mới ra con người.

Vậy vì nào thuở đầu xung: hoặc mắc
gia sư buộc ràng, hoặc từng tam phòng
từ lương bỏ ngày giờ mà không học;
nay cũng nên thừa dịp vào đó xin rèn
tập văn-chương bút toán để phòng khi
hữu dụng cùng người khời tiếng đời
ngạo cười là dốt.

Ước ao mấy Hội Khuyến-Học trong
các tỉnh khác noi theo gương Hội
Khuyến-Học Long-xuyên mà làm theo
đây; ắt chúng dân thêm cảm ơn dày chi
xiết.

Xương ca lược luận

Phàm làm con người, ai ai cũng có
lúc mừng, vui, thương, giận, gặp cơn
ấy, khó mà giải dạng cái nỗi niềm. Bởi
vậy: từ xưa đến nay, thường lễ có nhiều
chỗ Hi-Trường, là để lấy đó giúp vui,
cho tiêu khiển trong cơn rối rắm. Nhưng

mà trong cuộc trò chơi, có nhiều lý thú
có hữu ích, có bất tiện, là: Đạo bắt hư
hành chỉ tại nhơn. Như lúc rảnh rang,
nhằm khi buồn bã, vào đến Hi-Trường
cũngặng một đôi phúc mưa vui: như
người thất thổ ly hương, xem gặp
lúc thời lai phong ướng, biết sao mà
cánh ngộ biết bao là thích tình, kẻ thất
chí công danh, xem nhằm hồi diễn, si
hèn mà ngao đầu độc chiếm, thì cũng
thỏa tất lòng buồn bã bấy lâu, như gặp
diễn, hồi Thái-công điều ư Vi-thủy, như
bất thất phong-haul ai mà chẳng nở
mây đẹp mặt! chỉ như một kẻ bán nho
Châu-mải-lhảo, sau làm thượng tướng
ai xem mà chẳng duyệt sắc hoang nhàn.
Ấy đó là đều có ích cho nhữn người mua
vui trong giây lát.

Song tôi nghĩ nghĩ tới mấy đều hại
cho đoàn hậu tiến, cũng vì nơi Hi-Trường
mà sanh tệ. Nhiều khi mấy trò em rảnh
rang vào Hi-Trường lại gặp hồi Chuơ-
Vô-Diệm đối bình, cũng là lúc si hèn
sánh đôi cùng công chúa, biết bao là
ngộ là vui, tưởng tưởng tư tư ác trở
ràng việc học.

Nói gì mấy người chưa học thức, cùng
con nít đàn bà (đà bà dốt đa) vào coi
gặp lớp Thầy Rùa hóa phép, Tầu-Hơn
thăng thiên, Lưu-kim-Đỉnh trừ Châu-
Giới thả bạo lửa, Na-Tra đặc càn-khôn-
quyện, La-Nhơn bị phi đao, đôi thời khen
là khen, cười là cười trăm trở ời rập.
Đã vậy thì chớ, còn nhiễm vào náo cợt,
tưởng chắc đời xưa có thật, ghi nhớ
trong lòng. Bởi vậy cái lối Di-Đoan không
đức; đời này chuyển qua đời nọ, ấy là
mấy trang chưa nhiễm gió Mỹ sóng Âu hề
thấy sao tướng vậy, chẳng cùng suy
cạng xét, ấy là đến hại đó. Bởi cơ cho
nên, còn nhiều nhà tin tưởng Di-đoan
đến đôi đầu gần chết, mà không cần
uống thuốc cứ nói ma ma, phật phật

tiêm thấy Phù-thủy ếm đối trừ tà, đó có
hại chăng? Tôi nói đến đây nghĩ lại
giục mình, e lưới không xương, rằng
tôi chế thiên hạ lạng mình là thông giỏi
kỳ thật: lời ngay phải trái tại. Vậy xin
nhắc sơ sự nhiễm di đoan mà bị hại: mấy
năm trước rồi đây một bọn phá khám
lớn, bị Tòa binh xử bắn tại Saigon, ai
ai cũng còn nhớ. Cũng vì tin di đoan
những là: hồ phong, hoán vô,
sái-đầu, thành binh, đột thổ toàn hình
mới gây nên chuyện ấy. Bởi vì: bất thông
thời vụ, do nơi dốt nát mà ra. Cho nên
chốn Hi-trường cũng cho là một cái
diễn đoan chóng lẹ, đầu cho cha dạy con,
chồng khuyên vợ, thấy cái nghĩa cho
trò đi nữa, mà xét lại thì chẳng bằng
nơi rạp hát, nghe qua thì nhớ. Bởi vậy,
từ thôn quê chí thành thị, có hát thì
phần nhiều là bà già, con nít đi coi bằng
ba bằng bảy đàn ông. Coi rồi về, có
người nhớ từ đầu chí cuối, con nít coi
rồi về nhà lại bắt chước, về mây dặm
mặt múa cẳng múa tay, đứa nói tao
đàng vắn, đứa hò tao hóa phép. Nói gì
mấy cô trộm trộm, hoặc chưa nơi phối
ngẫu, hoặc có chốn xe dây, coi gặp khi
kép mặt đỏ phò vua, kép áo xanh thẳng
trận dùng là thuật trừ yêu, bện bổ nhin
làm tướng, rồi quên phứt thân danh
chẳng nhớ đạo nhà, có nàng trát nết
cuốn đỏ theo không! Ấy đó: Đầu thấy
đánh, cha mẹ la, có nghe theo, mười
phần may năm bảy. Tưởng chừng thua cái
diễn-đàng chóng lẹ là nơi Hi-trường.

Chớ chi mấy ông Báu, mấy chú nhưng
làm làm sao mà cái lương sự hát, bỏ bớt
di đoan, sắp đặt theo những tích nào,
hoặc tàn chế, hoặc tướng xưa, cho có
vua thánh, tôi ngay, cha lành con thảo,
đánh nhau thì dùng mưu cao, chước
giỏi, mà lấy lại lấy trí tranh
hoành, đừng có noi theo lối cũ

truyện tào, phi đao, hóa lửa, chết lại
huyền hình, trừ ếm bùa mê, quỉ xù bắc
hồn, Tế thiên đánh động được như vậy
thì sự hát bội cũng là tiện ích cho nhơn
quần, cũng thêm gương lành cho xã hội
lại ra thêm phong hóa lễ nghi bớt lẩn
thối tệ. Ngoại bang trông vào ắt cũng
khen, mà bạn hát mình thêm đắc đảm.

(Mytho) Xuân-Mai

Đám cưới trong Làng

Tục củ truyền đời kể trai lớn lên thì
cưới vợ gái trong gả lấy chồng; ai mà
cuàng có kết thân gia gả cưới, trừ ra
mấy người vô hậu không con gọi là vô
phước (tuyệt tự) cho nên sinh định hôn
như con nôi dầu lẽ xưa phước trọng
sau lễ, song cũng có nhà chể đám bớt
lấn con đôi ba lễ rất tiện bên trai bớt
nhọc công tốn của, đa rằng gia thế bất
luyện tại, lại có lời: THƯƠNG THÌ ĐÁP DÀ
TRẠM BÈ MẤY CẬU VI ĐO DẦU CHO QUÊ DỒI
thể nào cũng nhớ ghi trong tri

Tương nghĩ việc câu thân càng
ngày khẩn khít, xuôi gia một ngày một
gấu mắng chỉ chặc lỏng tỷ ở lối phải từ
tắt từ phân làm chó tính nghĩa thân gia
hóa ra lọt lạc, tỷ như mình có gái
trong một thười eo xách nói tới nói lui hoặc
chê bai mồm đầy mồm lưng heo lớn
heo nhỏ thì họ cũng chịu lụy trong buổi
đó thôi, sau về nhà người con gái của
mình trọn đời gởi phận bên chồng chặc
chia như thế có chịu được cùng chăng
mà buổi đầu mình làm như thế, còn
vậy nữa: mình có con gái bỏ huộc năm
lẻ bảy lễ mà đã gả rồi mình lại còn có
con trai sau chỗ khác làm ngặt lại như

vậy mình có phiền chẳng có lẽ cùng
phiền chó cho nên đạo làm người tri kỷ
thì tri bi.

Đã biết rằng sanh gái từ ấu chỉ trường
cực nhọc hao tổn biết bao nhờ được một
thuở sai khiến dúp dùm trong gia đạo,
gả rồi xuất giá từng phu thì cũng tùy
lượng mà đòi bao nhiêu tiền bạc chi
dụng trong cuộc tốn phí làm lễ đưa dâu
đó là sự phải rồi, thì mua heo hoặc mua
thịt chó mà dùng, lựa là phải đòi heo
đứng làm chi phượng như có gái đem
heo tới dôi có đáng buồn chăng?

Thường thấy nhiều đám nghinh hôn
giá thú dưng trai phải nạp heo cơm bó
vào cũi sau thoa dầu heo gọi là chúc cậu
sự tốt.

Hến ngày rước dâu, mâm trầu hủ
rượu lễ nghi đệ trước kẻ đó họ đương
rời khiến theo sau một con heo tiếng
la ét ét... om sòm coi ra không thanh
nhà chủ nào.

Điền phu chẳng dám xin đều chỉ canh
cái, là vì vợ có bắt thành kiem, tùy thích
theo ý mỗi người ai mà giống ai được,
chỉ yếu cầu xin đồng bang vị nào mà
còn giữ lễ đòi heo đứng, heo cũi, heo
cơm, cũng nên chể đảm.

Xuân-hòa, Soc Trang

Huỳnh-trung-Nghĩa

Hội thi chữ nho và các thứ tiếng nơi miêng Cực-Đông này.

Có lời nghị quan Nguyên-Soái Nam-
kỳ ngày 20 Avril 1920 tới đây sẽ mở
hội thi tại dinh quan Hiệp-lý Nam-kỳ
đặng ban tiền thưởng cho những

người giúp việc nhà nước nào được
biết chữ nho hay là các thứ tiếng nơi
miêng Cực-Đông này.

Những đơn xin thi sẽ chấp tại dinh
quan Nguyên-Soái Nam-kỳ định đến
ngày 15 Avril là ngày chốt.

Sách đáng xem

Vui chi cho bằng đọc sách, đọc sách
được mở mang tri hóa, đọc sách được
rõ gương lành nét dữ, đọc sách được
thông việc cổ hay chuyện kim, đọc
sách được biết luân-lý cang thường,
nói cho cùng mà nghe, dầu chẳng đem
vào can nào những đều nói trên đây;
thế cũng đáng tiêu-khiển mua vui trong
một lúc nhàn khan kinh sử đó.

Chừng mười mấy năm trở lại đây,
văn chương Quốc-ngữ lấy làm phát đạt
lắm. Kể đặc sách này, người làm sách
kia, kẻ dịch truyện cũ, người diễn
tích xưa, biết bao nhiêu là sách vở.
Sách chánh-dáng thuyết về cang,
thường, luân-lý, sĩ, nông, công, cổ,
nhơn, nghĩa, lễ, trí, tin. Cũng có sách
thuyết về hoa-nguyệt phong tình, trưng
đều xấu tốt cho người lấy đó làm
gương. Thiết tưởng: sách vở có nhiều
chừng nào lại càng phụ ích cho đời
chừng này.

Nhơn lúc đến Cánh-hữu sự, tôi tạm
ghé nhà in Hậu-gian Cánh-thơ của M.
Trần-dắc-Nghĩa làm Chủ-sự, hờ-cơ
mua một cuốn «Khuyến-sĩ-Ca» (ấy là
việc tình cờ mà may, may là được
cuốn sách qui) đem về xem từ trước
đến sau, 10 thiên tường tận thiên nào
cũng đáng xem.

1. Bồn phận con trẻ ở cùng cha mẹ.
2. Bồn phận con trẻ ở cùng ông bà.

3. Bồn phận anh em ăn ở với nhau
4. Bồn phận con trẻ ở cùng thân,
tộc xóm giềng.
5. Bồn phận con trẻ ở cùng tôi tớ.
6. Bồn phận học trò ở cùng thầy.
7. Bồn phận con trẻ nơi trường-học.
8. Bồn phận con trẻ ở cùng bạn.
9. Bồn phận con trẻ khi ra đường.
10. Bồn phận con trẻ phải biết
công-on Mẫu-quốc và kính mến viên
quan Langsa và Annam.

Thật đáng khen ông Lê-trung-Thu
giáo-sư bốn-quốc, ngài rất từng trải
việc dạy-dỗ học trò, biết nhiều tánh
chất của con trẻ, bởi vậy ngài mới ra
công làm cuốn sách này, sắp đặt thứ
lớp rành rẽ, để khuyến-nhủ trẻ em cho
biết đường nhơn nghĩa mà đối đãi
với thân-tộc họ-hàng trưởng-lão, bằng
hữu vãn...vãn..., phòng ngày sau có
đứng dợt nên người trong xã-hội.

Theo ý tôi tưởng: nhà nào có em
cháu đang rèn đức sự học hành, cũng
nên mua một cuốn «Khuyến-sĩ-Ca»
này giá chẳng bao nhiêu, 0\$25 mà thôi,
cho trẻ em đọc thường thâm nhiệm
được 10 thiên trong sách này thì lấy
làm hữu ích lắm.

Vô-trường-Kinh

Tri-Bộ làng Thới-Hưng (Cánh-thơ)

Hỉ tín

Bồn quán hay đăng tin mừng rằng:
chánh-thất của M. Tây Thông-ngôn Toà
án Cánh-thơ đã hạ sanh hôm ngày 23
mars 1920, tại nhà Báo-sáng Cánh-thơ
một đứa con gái rất phượng phi.

Bồn quán kính dôi lời mừng giùm
cho M. Tây, và chúc cho linh nội-tợ
và trẻ mới sanh đặng vạn sự an vui.

AN-HA NHUT-BAO

Một mồi dị đoan

Thiệt khách trú đa đoan quyết kế, nghèo cũng mong gặt gấm xóm làng, mùa hạn này đây háng in vào rẻo giấy vàng mao oai linh thánh thần nẩy uo, về bùa chi không rõ, coi lôn xộn bất quàng, uận đon vào di rảo xóm làng, gọi rải bùa linh cứu dân độ thế, kéo ồn hoàng dịch lệ, nhiều hai sanh linh, thiệt Annam nghe vậy liền tin, thỉnh phù gián cho binh angia thất, phải mà bùa ấy tu hành âm chất, rải bùa bố thí làm nhưn, ai mà lại chẳng mang ơn, cái này thỉnh một lá bùa phải cúng năm ba cắc, linh cùng chẳng chưa ác, nhà giàu cũng bạc một đôi người, gọi rằng tác thiện đươn, gọi rằng tu nhưn đạo, song chẳng phải chùa am chi rảo, lại cũng không động phủ thánh hiền, vốn mượn tiếng trời phạt cho để kiếm tiền, tới vào tiệm chính-chông mâm nha phiến.

Nếu luận có bùa thì sống không bùa ác thọ nguy, vậy chẳng là tội nghiệp kẻ hàng vi, tránh sao khỏi chươg tai nạn. Đồng bang ơi! nghĩ coi, sách có đề từ sanh hữu mạng, phú qui tại thiên, đầu cho bực thánh hiền, tới số chạy trời sao khỏi nắng, nếu nhiều tiền sống dặng, thì nhà đại phú gia tăng kỹ bách niên, trong nhà dư giả thiếu chi tiền dùng mỹ vi cao lương sâm nhung lâm, bồ, cũng ở nơi mang số, bịnh trầm kha vô được nang y, kiêm ngân vệt lợn thiếu gì, cũng quây bao nhiêu cũng có, sao mà không hưởng thọ, cũng có người bịnh ngặt lâm chươg, xưa kia mấy đưng anh hùng, quyết sách mưu mô nhả tháo, có ông tuổi chưa dào lão, ông Nhan-Hối yếu từ tiếc thay, như ông Khổng-Minh Gia-các anh tài, biết mắng số án thất tinh thêm kỹ, được phò Hậu chúa là con ông Lưu Bị, qui như thống Giang san, thiên

cơ khó nói hành tàng, ruồi vô ý Nguy-Viên đập đổ đèn bốn mạng, xét đó coi thì háng, nghĩ dân nghèo đầu ồm đáng thương thay, đánh liều may ruồi ruồi may, trị thuốc bởi một đôi thang qua bữa phạn cơ cần phải rãng bay rủa, cũng nhiều ông thương thọ tám chính mười năm, Hoà-công đầu có sai lầm, giấy son mực chuyển thiên cơ sao phải, xin đồng bang lưu ý, thả cũng chùa đem đưng quyết tại chùa, hay chi mấy bộm rải bùa ấy là giúp cho họ độ thân độ kỹ, chẳng thả bố thí cho kẻ tật nguyên, làm lành gặp phước tự nhiên, chưa giữ họa kia xảy đến.

Xin lỗi: Thấy thì thỏ thẻ đôi lời, kẻ vậy người khác cuộc đời cách riêng ai mà có vậy miêng phiến, gặp mà không tỏ bút nghiên làm gì, cúi trông mấy lượng từ bi, xin xét nét chớ trách lầm độ tử.

Xuân-hòa Sốc-trắng

Huỳnh-trung-Nghĩa

Bạc giấy một cắc 0\$10

Hàng bạc Đồng-Dương sẽ cho thông dụng một thứ giấy bạc nhỏ một cắc 0\$10).

Thứ giấy này in bằng một thứ giấy giống như giấy mandat của nhà giấy thép vậy.

Kiểu vẽ và màu có khác hơn 2 thứ giấy 0\$20 và 0\$30 đã có rồi đó; song chữ dính trong giấy thì một cách với nhau

Giấy này bề dài dặng 8 li tư, bề ngang 3 li bảy.

Quý vị

AI CÓ MẮT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quán.

Ấn-quán An-hà Cánh-thơ

Kính cáo

Cờ bạc

Người sanh trên thế chẳng phải hưởng trọn ba vạn sáu ngàn ngày, mà sự ham muốn ai ai cũng vậy, rồi lại thì không có cái nào cho thú vị ham muốn nhưt là chơi tiền, thì là dờn tiền. Như cuộc chơi tiền, thì là người phong lưu phú hậu, còn cuộc dờn tiền nghèo cùng muốn, giàu cũng ham. Kẻ nghèo vào sòng may thì một vốn dặng trăm lời, cho nên ai có lòng tham thì là ưa lắm. Mà nghĩ lại sự ăn thì ít, thua thì nhiều là vì thấy người tay không trở nên bạc chực mà không nghĩ đến kẻ bạc chực trở lại tay không. Cuộc cờ bạc nên cho là một cái trận mê hồn, hễ ai lâm vào đó khó mà thoát ra cho khỏi! Bởi vậy bọn khách trú tri tỉnh, năm nào trúng mùa thì chúng nó đã đi rảo cùng làng khắp xóm, bày ra những cuộc hốt me quây số, đua ngựa bài cào v...v.....

Xét lại nếu họ thua, mà họ đi làm chi mấy đếu ấy, làm chi? chắc cũng có duyên cơ nào? Sảng diệp năm nay trúng mùa lúa lại mắc, áchúng nó cũng bày đặt việc cờ bạc ấy mà lấy tiền. Còn như người ở ruộng, lúc măng mùa gặt hái rồi ở không có lúa bán khá tiền đánh chơi một đôi sòng giải khuây dính ăn thua theo gỡ, thiệt làm nợ nần rất hại. Bởi vậy nhà nước cấm nhắc cờ bạc, là có ý thương dân, song cấm thì cấm, tương cũng không thể nào dứt được.

Xin ai này hãy nhớ câu: hữu tiền thường ký vô tiền chết, tương lại giá lúa không chắc tới bực nào, thoán như qua lúc mùa ruộng giá lúa càng cao thì là ham vui một thuở, chịu sáu cũ năm. Lúa bán hết, tiền xài tiêu, chừng ấy ăn một gia thành năm bảy gia! Xét mà coi từ đời thượng-cổ đến giờ, hễ năm nào mùa trúng lúa nhiều, thì tức nhiên lúa rẻ, nay may là năm hạnh phước cho vạn

dân Nam-kỳ đã trúng mùa mà lúa lại mắc. Vậy thì hữu phước bất khả hưởng tận, nếu làm phước tận, ắt: thân bản cùng! Tôi nói này giờ đây tương mấy đếu ấy, anh em cũng choán biết, nhưng bởi sợ một đếu ơ hờ mà dắm vào chớ! mê hồn ăn thua khó gỡ, nên mới nhạo đó thôi.

Hoài-Đức

Đò Hơi (Bacs à moteurs)

Hai chiếc đò hơi đã khởi sự từ ngày 15 Mars 1920 đưa qua lại ngày đêm từ Cánh-thơ ngang sông Hậu-gian (Bassac) qua đầu đường đi Cái-vồn thẳng đến Vĩnh-long.

Những xe hơi và hành khách đi qua lại đều dặng thông thả khỏi trả tiền chi hết.

Sông rất lớn mà đi qua chừng 15 phút đồng-hồ thì tới; lúc trước đi ghe trên 1 giờ mới thấu, mà có khi phải bị sự ruồi ro sóng gió biếm nghèo là khác.

Ngày nay, cuộc hành trình rất tiện rất mau cho nhưn dân đó. Ngã này ngồi xe hơi đi từ Travinh qua Bắc-liêu hoặc lên Longxuyen cũng dặng rồi. Ấy bởi nhờ cái hồng huệ của nhà-nước Đại-Pháp mở mang đường thông thương trong xứ ta đáng ghi đáng cảm vậy.

Cách làm mụ của đờn bà Annam đáng sợ

Người đờn bà, lúc làm bốn khác nào thuyền khảm gặp sóng to, may qua dặng đến bờ thì còn khá, bằng chẳng may

chơi với giữa với thì lấy làm tội nghiệp.

Còn bốn phần làm bà mụ đến để giúp cho người thì cũng như thấy thuyền bị sóng ngoài khơi, toan bề cửa vớt. Hễ là đến thuyền cứu người thì mình cũng phải biết cầm chèo, biết coi lái, biết chống, biết bơi, biết dòng nước thuận, biết lượng sóng ngược, mình cũng phải biết lạng, biết lới, đừng tùy cơ ứng biến mà tráo trở lúc nạng nghèo chớ. Người ta đã phụ thất tánh mạng cho mình, mình đã chẳng biết cứu, lại xem mạng người nhẹ tựa mây lông. Nghĩ mà thương hại...!

Như mới đây: ngày 22 Mars 1920, có người ở làng Trường-thành-Sơn (Cần-thơ) chở đến nhà Báo sáng Cần-thơ một người dờn-bà tên là Nguyễn-thị-Hiến 30 tuổi. Đến nơi, thị Hiến tuy là sắc diện bất thần, mệt, ngấn thở không ra hơi; song gáo gương khai rằng: chuyển bụng 2 ngày mà không sanh dạng, rước mụ đến (mụ này không họ) theo cách thức mụ Langsa) coi nói đưa nhỏ từ phúc trung, để mụ lập thể đem đưa nhỏ ra, mụ dùng lưới câu thoe vào móc đưa nhỏ, trắt hột nam bảy phen quyết ra lai láng, mụ móc được đưa nhỏ đem ra, song cái nhao mắc ở trong, mụ lập phương thế hết sức lấy cũng không được cái nhao ra. Phấn Thị-Hiến quyết ra nhiều mệt muốn hút hơi, trong nhà tính chờ đem đến nhà thương. Quan thấy xem xét thấy, thị Hiến bị mớ rách từ cung và rách bong da, lại mất máu nhiều, tánh mạng thập phần nguy hiểm; vậy phải để cho ngài mổ rồi may bong bong da và từ cung tại và tiêm thuốc khử hóa may có cứu Thị-Hiến dạng! Song cha mẹ chị em thị Hiến không chịu (sợ mổ) quyết chớ Thị-Hiến về nhà đợi thấy mặt bà con trước khi nhắm mắt.

Khá tiếc, chớ chỉ lúc thị Hiến chuyển bụng lâu mà sanh không dạng, người

nhà lập tức đem đến nhà thương chắc là khỏi hại.

Còn cách làm mụ gì mà dùng lưới câu thoe vô mà móc, (nghe bắt dùng mình) như vậy, thì còn gì là da thịt người ta kia...?...?...?...?

Ô hô...!

Cách giả-mang nghe bắt dùng mình, hay là

Học Đắc-Kỷ chế hình bào-lạc..... đó chăng...?

Mạnh-Đức

Quan Lương-Y Vielle

Ông Vielle là quan-tư Thầy-Thuốc thường thọ ngũ đẳng bội tinh, trước đã hành sự trong đạo binh trấn thủ xứ Nam-kỳ.

Nhằm cơn Mậu-quốc rút gươm trừ bạo nghiệt, ngài đem thân nợ nước dền bồi, lập nhiều đại công, dặng thưởng chiến trận bội tinh, (croix de guerre) 1 fourragère couleur rouge và nhiều thứ médailles khác.

Nay ngài trở qua từng chánh xứ Nam-kỳ nữa, Quan trên bổ ngài lãnh chức Lương-Y điều-dinh sở Nhà-Thương và gồm trọn việc Hành-y trong tỉnh Cần-thơ thế cho Quan Lương-Y Tardif bỏ về Bắc-kỳ.

An-Hà Nhựt-Báo kính lời chào mừng Quan Lương-Y Vielle và lịnh Phu nhơn, cầu chúc cho ngài ở lâu dài xứ Cần-thơ mà ra tài diệu thủ cứu cấp nhơn dân trong cơn bệnh ngặt.

An-Hà Nhựt-Báo

Cáo Bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cần-thơ) có lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Cata-

logues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bần (vaisselles)

Bổn hiệu mới mua nhiều clichés tốt.

Vậy chư quý vị muốn cần dùng in, xin gởi thơ thì bổn hiệu sẽ gởi binh kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Vài chuyện phong phanh

Nghe nói phong-phanh rằng; mới đây có một người dờn-bà trạc chừng 36,37 tuổi, dạng nói giống người ở Trung-kỳ (Huế) rảo khắp chợ nầy qua chợ kia mà làm nghề "Thầy-Bói".

Hằng lữa dịp nhà nào dờn-ông đi vắng (nhứt là nhà mấy ông mấy thầy lại nhằm thiêm nào, có nào nhẹ tính hay tin đồn đi-đoan) vào kiểm chuyện rằng: ông hay là thầy ở nhà đây có tánh hay ưa đều phong-nguyệt, buồn à nầy bái á kia (trúng...! vì mười ông, may số chừng một mà thôi!) mấy cô mấy thiêm nghe nói trảng ý của chồng mình, chịu lắm, tức thì muốn kiếm thể cho chồng bỏ chuyện đó đi, nên hỏi phăng tới có thể gì trừ chẳng? Hằng trả lời: phải làm thuốc ếm; từ nhiên ông hay là thầy hết tưởng đến đó nữa. Có hay là thiêm nghe vậy mừng, vì ý muốn cho chồng giữ chuyện buôn nạng kia cấp nạng nọ, nên trao bạc cạy làm thuốc ếm. ....

Ô hô! Đó là người dùng lời huyền-hoặc gạt mà lấy tiền chớ khá tin. Có

giỏi gì mà ếm đối cả...!

Tưởng chẳng có bữa hay thuốc giỏi nào cho qua việc nầy: mình ở cùng chồng cho tròn đạo vợ, biết cung kính phục sự chồng, đừng hỗn ẩu cùng chồng, ven niếm sửa tráp nươg khăn, phu xướng phụ tùy phải lẽ. Đặng vậy, thì có đâu là hơn, có đâu là vui mà anh chồng phải sanh chứng trắng hoa cả??

Ví dụ: mình ven gìn đạo vợ mà chồng có sanh lâm trai trên gái dưới.

À há, đã biết lỗi của anh, song mình là phân từng phu xuất giả trong đục cũng cam, đừng lời ngon tiếng ngọt mà khuyến nhủ đổ vể. .... chồng nào mà không nghe...!? lựa phải lĩnh phu ếm đối... mới đặng sao...!

Đừng tin... đừng tin... huyền hoặc huyền hoặc....

Nghe nói phong phanh rằng: có một người dờn-bà cỡ bạc lạn giỏi lắm, nó đã ăn của thiên-bà không biết bao nhiêu. Hình thù nó nhỏ thó, nước da trắng, có đeo vàng, lại ưa mặt hàng màu lăm. Người-bà thường gặp nó đi lục-tỉnh, Nam-vian, lúc nầy lại nghe nó đất tới Cần-thơ rồi.

Cách nó dùng mà cờ bạc như vậy: giả chước đi bán hàng, đến nhà mấy cô, mấy thiêm, hoặc diên chủ, trước làm quen sau lần lần dò ý rồi đánh bài câu cá, bài cào v.v. .... không rõ, nó bày cách lặn lăm sao mà đánh ít thua.

Nhiều người bị thua than rằng: «nó đánh bài sao mà tốt cả năm. Ô hô...! có đối mà còn tin là tốt xấu chớ...!

Vậy xin ai làm đánh câu cá, bài cào ... v.v. .... hãy coi chừng người dờn bà đó cho lắm đạ.

Nghe nói phong-phanh rằng: giấy bạc giả một đồng (1\$00) bày giờ kẻ gian

lên đem xài rải khắp Lục-Tĩnh nhiên lắm. Cách vẽ với khéo giống tạc bạc giấy thiệt, duy có một điều là đưa lên sáng mà coi thì không có cái hình gì (số 1).

Hãy ráng mà coi chừng lấy kéo lăm giấy giá mà mang hại đa

Các ngài đọc báo

Cho đăng chân-chính sự tồn kém hàng ngày, Bồn-Báo tỏ lời kính nhắc các ngài ai còn thiếu bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin giùm gởi đóng. Bồn-Báo rất thâm cảm các ngài chàng cùng.

Nều trễ trong ít ngày đây, Bồn-Báo xin các ngài cảm phiền; vì Bồn-Báo sẽ cạy nhà thơ hỏi giùm số bạc đó cho Bồn-Báo.

AN-HÀ NHỰT BẢO
Kính cáo

Ca trù

Bài tâng ca Hạng-Vô

Cơn rồi rảnh xem trong Hán-sử
Đứng anh hùng như Hạng-Vô cũng khá
[thương!]

Hơn mấy năm đã ra sức tranh cường,
Thua một trận lại người lòng khẩn khái.
Kể từ thuở dấy binh nơi chốn ngoại,
Cướp thành phá lũy, từ đệ tám ngàn dư
Cho đến khi quyết chí ở Quan-trung,
Định bá đồ vương, mưu mô ha lược đủ.
Chỉ Ngã để đá cãi lời Á-phu,
Chữ thời già oan đố, làm bỏ đất Hàm-
[dương!]

Sát Hàng-Sanh vì mắc kế Trương-
[Lương,
Cầu phú quý bất qui, vội xa miếng Bá-
[thương]

Dưới mũi hạ đã mất lòng tướng sĩ,
Ngoài tứ-phương kết oán chừ hân.
Biết thế suy dành cắt đất Hồng-Câu,
Vì sức yếu phải lui binh Hớn-thủy.
Sai Sở sứ ước lời hòa nghị,
Bị Hớn-thần thiết kế phản xiang.
Trong quân tướng sĩ đã kinh-hoàn.
Dưới trướng mưu thần đều ly tán!

Ôi thôi...!

Hơn thua chưa hẳn, sống chết nài bao?
Tiếng Sở ca còn náo giã anh hào.
Dòng tiêu quân thêm đau tình nhi-nữ!
Ra trước lớn bề quân lữ,
Vào mang xót phận bóng nhan,
Phá trùng vây vừa khỏi chốn lý sang,
Gặp diên-phụ gạt về miếng Trạch-tá,
Vây mới biết là: nãi thiên chi vong ngã!
Cho nên rằng: Vô-diên kiến Giang đông
Cho hay thiên có anh hùng!!!

Thơ rằng

Hơn thua trong một cuộc anh hùng
Mất mũi nào còn lại côi đồng.
Muôn dặm Giang-san ngơ mắt ngó,
Tám ngàn Từ-đệ phải tay không
Bác canh trở thương thêm buồn dạ
Tiệc rượu Hồng-môn nghi uống công.
Chớ chớ cha anh đầu đoái tướng,
Thân này liệu trả nợ tang bồng!!!
TRẦN-NHỰT-VĨNH SOẠN

Tình Cantho LỜI BAO

Quan Chánh-Tham-Biện chủ tỉnh Cantho lấy làm may mắn mà tỏ cho nhơn dân trong bốn tỉnh hay rằng: có một Quan Lương-Y Langsa mới đến điều-dinh sở Nhà-Thương Cantho.

Vậy, trong nhơn dân ai có bệnh đến Nhà-Thương mà dưỡng bệnh, dầu kẻ giàu người nghèo chỉ cũng được săn-sóc điều-trị một cách ân cần kỹ lưỡng vậy.

Sùng tu miếu vô

Chúng tôi ở nơi đây là chốn thú-quê sẵn đã, xưa xa thấy, cá h bạn; nay nhơn Mầu-quốc có lòng hạ cố, đem giống văn minh veo khắp toàn cầu, bởi vậy, nơi nơi hiểm kẻ anh tài, thấy thấy nhiều trang trí sĩ.—

Tại làng Tân-hoà, tổng Báo-trị (Bến-tre) có ông hương chủ là Nguyễn-văn-Khuê, mới hành chánh, người có lòng đại độ, có ý nhiệt thành, hay mở đường công lý, chỉ nẻo văn minh, đáng nên rường cột cho là thứ.

Duy ông Nguyễn-dại-nhơn, từ ngày xuất thân có làm chức việc làng đôi ba bậc, sau làm đến xã-trưởng, hương-chánh, hương-quản, thì bề cư xử vô kiểu vô thỉ, tánh hiền lương vui vẻ, không ý quyền thỉ chúng, chẳng cậy thế hiếp cô, độ lượng đường ấy đáng nên phụ mẫu chi dân.— Nay người thăng chức hương-chủ, lãnh giềng mới cho quê hương, đoái trước xem sau, so bề phong cảnh rất nên thua kém; nên ngày 11 tháng giêng Aonam 1920, người mời hương chức tân, cựu và dân nhóm tại đình mà luận việc công; khi 2 giờ chiều tể tự gần đủ mào, thì ông Nguyễn-dại-nhơn đứng dậy diễn thuyết mà mở hội sùng tu miếu vô là đều có ích chung; song lời nói rất hòa nhã, ý vị thật cao thâm, đáng nên kính phục.—

Chúng dân xây nghe qua đường nắng hạ gặp mưa rào; nên hơn hờ đua nhau liêu đoan kiết thể, kẻ ít người nhiều tùy theo Phú, Bần, Quới, Tiệt.

Song số dân trang trong làng gần 570 tên, kẻ bịnh hoạn, người sanh phương xa, văn mặc cũng nhiều, mà phỏng số thành tâm hĩ cũng gần 2500\$00 ngàn bạc và mấy ông văn mặc ngày nay là cũng vui lòng như

thứ.—

Vậy chúng tôi hết lòng cầu nguyện ông Nguyễn-dại-nhơn vững bền đường hoạn mà nong nã việc sùng tu miếu vô và ước ao năm tới đây ông làm đơn dự xin 4 5 trăm ngàn bạc nơi phởng định chương thứ 2: đăng hiệp với số tiếp cúng của dân mà làm cho thành tựu.— Chúng tôi tưởng dân đồng tâm ký niệm, thì lẽ bề trên cũng bố đức thiên; ấy là nhơn hữu, thiện nguyện tất từng chi.

Chứng số sách hoàn toàn, thì xin ông Nguyễn-dại-Nhơn tận tâm kiệt lực, mà xét trước xem sau, lựa phương thế chi cơ xảo mà làm cho vừa lòng dân sở vọng

Thiệt là:

Ngóng trông hương chủ Nguyễn tôn nhân
Cách thức sùng tu Vô-miếu-Thần
Ước vọng đôi kia nơi đâu bước?
Phỉ tình quý chức phỉ tình dân.

Cựu xã trưởng: Nguyễn-bạch-Quê
Kính khải

Thi tập

VĂN TÌNH TỰ THÂN

Mười mấy trăng tròn vào bất tiếu!
Ai ơi! có nhớ chút ân tình?
Hay là cửa Phật dành trai giới!
Không lẽ giống La chụ chấp-kinh?
Chạnh lúc vu-sang lòng hớn-hở!
Nhớ hồi Lữ-quảng bước lưu-linh!
Hoa-đào năm ngoái còn cười gió?
Ngơ-ngẩn nào ai tỏ nỗi mình!

(Mý-Tho) Xuân-Thu

KỶ GIỮ MINH TRIẾT NHẢ GIÁM

Cả chục thu dư văn mặc mây,
Nào ngờ Minh-Triết hầy còn nay?
Ba-Dầu xối xả mưa tầm tã,
Bầy núi thon-von nắng trộm-trấy,

Chén rượu trường-diên ngùi mặt bác!
Cầu thơ tiễn-biệt chạnh niềm tây,
Cửa thuyền dòm trăn nghe tin nhận,
Lóng-ngóng mây chiều dạ biếng khuấy.

Gao-dăng-Si

KHỐC CỬU THÊ

Măng tin bạn củ đã về qua
Chạnh lối tình xưa phức não nề
Chưa cạn chén quỳnh sao nở phụ?..
Nỗi niềm ly biệt nghĩ mà ghê!..
Giàn thẳng cát-cờ gây nên cuộc
Xót kẻ ở bờ lụy máng mè
U hiên có linh xin chứng chiếu
Duyên xưa dấu lợt cũng còn thê

Trần-phát-Đạt (Saigon)

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 15 f 50
Đồng-Dương..... 15 50

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 8\$00 tới 8\$ 80 tùy theo
thứ lúa

Lạc điệp qui căn.

(Tiếp theo)

Nói về thiêm Bịa đang ở trong nhà,
thình lình nghe kêu tên mình, lật đật
chạy ra thấy sáu Khùng bên nỗi giận
nói rằng: chú mắc toi này, chuyện gì
dữ vậy? vô nhà không dặng sao...?..
đứng ngoài dằng lăm om sòm, ai thiếu
nơ chú mấy mươi hữ...? sáu-Khùng
nói: bởi bà cá có việc cầu hỏi thiêm, sai
tôi le căng dờ kêu, cái đó là tại tôi mau
miệng, tôi chịu lỗi cùng thiêm, vậy
thiêm hãy đi cho kiếp kéo bà cá dờ.
Thiêm Bịa thấy sáu Khùng biết lỗi cũng
an lòng; song nghe nói bà cá kêu mình,
dạ bấu nghi bán tính. Ủa lạ này...! bà

cá kêu chuyện chi cá...? Thuở giờ bà
cũng chưa từng kêu gọi mình lần nào?
Nay bà kêu đây....chuyện gì? hay là
chuyện của Anh-Tuấn đồ bé rồi...! mà
không lẽ...! ai bợ...?? Thiêm Bịa nghĩ
nghĩ lằng-xằng trong trí mà không
rõ dặng dờ gì. Ồi thôi! dẫu bé nào
cũng phải ra đi, đến tằng mặt bà vi thì
rõ. Thiêm Bịa đến nơi xá Bà-cá và thưa
bà có việc chi đòi tôi...? Bà cá tuy giận
song cũng dần xuống dờ ý hỏi rằng:
mấy bữa rày thẳng Anh-Tuấn có đến
nhà thiêm không?— Dạ thưa có ở đâu,
dờ nào cậu hai có đến nhà tôi bao giờ...!
Bà-cá cười gằn rồi hỏi nữa: Thiêm
có biết con Bạch-Mai không?

—Trời ơi! Bạch-Mai nào ở đâu tôi
không biết (chối) giới dờ. Bà cá bèn
dạy sáu-Khùng chạy ra trước ngõ coi
có thằng Yếu bắt nó vô đây. Sáu-Khùng
dắt thẳng Yếu vô, Bà-cá hỏi: Yếu, mấy
thấy cậu hai tới nhà mấy nói chuyện
vớ ai...? nói cho bà nghe đi chầu.—
Tôi nói sợ má tôi đánh lăm— Đành có
Bà bình cho— Bà bình tôi mới dám nói:
má tôi kêu cậu hai tới nhà tôi nói chuyện
vớ chị có cái mồi dờ dờ— Chị nào?
—tôi không biết tên, hỏi má tôi thì biết
—Bà cá nói: đó; thiêm Bịa nghe con thiêm
nói hay không? còn già hăm lẻo mép chối
nữa thôi... Thiêm Bịa ngồi sượng....
kêu trời...! muốn mở miệng nói, kể
Bà cá tiếp: Vì tại thiêm làm mai làm mối
nên mới ra cớ dờ dờ làm vậy, á thôi thôi
thiêm chẳng khá nói nhay, một phải dờ
nhà, hai phải dờ nhà, nhà cửa dờ đi cho
rảnh chỗ. Nghe mấy lời rất khổ, thiêm
Bịa đứng lác dẫu, (hết chối) chờ một
chập lâu lâu, Bà bứt giận bèn thưa sau
trước. Ngồi dưới đất thiêm Bịa bèn khóc
mướt, Bà ôi! trăm lạy Bà dờ được dung
tình, cái việc này, tôi nói thiệt: tại cậu
hai nên mới sự sinh, đến nhà, biểu tôi
nói với con Bạch-Mai, vậy 2 họ bố kinh

kết cấu, Thiêm Bịa nói đến đây, Bà cá
giận la lớn tiếng rằng: thôi thiêm đừng
láo khẩu, lòng mụ đã hết tin, dẫu Anh-
Tuấn sự sinh, thiêm là lờ, la giứt nó
mới là phải lẽ, chớ. Có dẫu thiêm lại dụ
tất nó, làm cho nó bở luôn việc học
hành, lại hồng muốn nhờ danh giá tới
ông cả ở nhà nữa. Ông cả đang ở nhà trên
nghe la lớn bứt xuống gặp thiêm Bịa
cũng nổi giận, rồi kêu sáu Khùng biểu
mau mau đuổi ra khỏi nhà và dặn nó
phải kiếm chỗ khác mà ở, không dặng
ở trong đất nữa. Sáu Khùng dạ dạ vưng,
lời.....

Khi thiêm Bịa ra khỏi nhà ông cả,
chơ dờ không muốn bước; buồn bực
trăm bề, nghĩ lại tại mình làm ơn mắc
oán, bây giờ vợ chồng ông cả đuổi mình
không cho ở trong đất ông nữa; vậy thì
việc oan khức này cũng tại cậu hai
bây giờ không biết làm sao mà gặp
mặt cậu hai dặng tỏ việc này coi cậu
liệu thế nào? Thiêm Bịa suy nghĩ một
hồi, sự nhớ tới thằng Yếu là con sủa
nghiệt báo dờ, cũng tại nó nên việc
mới dờ bé ra như vậy.

Tức giận dần không dặng, thiêm Bịa
trở lại kiếm thằng Yếu dặng đánh cho
đá giã. Chơ thì đi mau, miệng thì rêu
dờ dờ...bớ Yếu...!...bớ Yếu...!...
về đây cho mau.....

(Sau sẽ tiếp theo)

P. K. X.

Quảng tài-Thạnh

Tiệm Đong ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép
và CANTHO
PHÙNG-CHIỀU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị dặng tường, nay
tôi mới lập một trại đong và sửa ghe
có sẵn ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe
Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây
cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn
áo nơi.

Chữ tiệm này biết lẽ nghi của người
Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng
luôn luôn chữ tiệm này khi trước có
làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-
Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy
biết chiều hiền đãi si bực nào.

Xin quý ông quý thầy có cần dùng mua
cây cưa đong hay là sửa ghe đến tiệm
Quảng-tài-Thạnh thì rõ.—Cái xin quý
ng quý thấy thương.

Nay kính cáo.

Cáo bạch

Có bán các
viết "PORTE-
PLUMES À RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiệp
cao "PLUMES EN
OR CONTRÔLÉ"

không sét,
không mòn. Có
khâu (AGRAF)
một đầu thibút
viết, còn đầu
kia thì viết chì.
(PORTEMINE); có
phụ thêm 1
hộp nhỏ đựng
năm cộng chì
để thay. Cây
viết này nếu
gìn giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo cãng viết
năm cãng, một
đồng của khách
bán dờ.

Mua về, nếu
xài không dặng
không xứng
dặng với đồng
tiền thì trả lại
Bản hiệu sẽ trả
tiền lại dờ.

Giá một cây
là (có hộp, có
comptegoutte)
4\$50

Mua nguyên lỗ
về bán lại cãng
lính giá nhẹ
hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà
CANTHO

Bạn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bạn hát xiết Annam đến nay gần 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng như Đồng bang, đôi nghĩa Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bạn chúng tôi làm tuồng dặng âm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ở đây, chúng tôi thăm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dặng một bạn hát xiết khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: BẮT CẦU LỢI CHỈ CẦU DANH, muốn lập thêm bạn hát xiết của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tuồng chọn người cho tuấn thực ngó ngoài bang trông vào may mà dặng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cùng bay lay cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giây, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bạn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp luận tài nập dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bàn luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'aerobates Annamites à Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc ái

Kính trình cùng quý-vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiền và các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lã.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ít nơi bì kịp!

Cúi xin chư-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính đôn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền laosa (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin đề nơi ông QUẢN LÝ hội đương niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Vivien tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác thảo lai.

Ái muốn mua xin do nơi M. Pierrat Payeur à Cantho.

Trường Võ Văn

Cantho

Day học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường

12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài..... 4 \$

Bữa I tháng chấp Annam bài

trường

Bữa I, tháng giêng Annam

tự trường

Hội mua bán lúa

«Nam-lợi-mỹ» TRÀƠN

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cân lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý

Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn tài sản tích hội hết thấy giá đáng 5 0\$00 để tính nhập vớ số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì oạt số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bồn-hiệu cũng dặng vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại háp mười Mỹtho sớ thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Váico cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán. Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gia.

Ái muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt trình An-hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẠU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách dạng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Trương-Ngọc-Giàu cần khải

Phở cáo đông bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,

Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,

Lục-châu quân-tử, ơn dày

Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,

Thanh-bành dạng cửa hàng rộng mở

Máy sấm thêm, thấy thợ tin rờng,

Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,

Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,

thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,

Chắc lại bên chẳng nhượng của người

Nói chỉ sách đóng thì thôi!

Lưng da, lưng hổ, để đời ít hư.

Sách in sáng, tình từ, Kim Túy,

Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,

Cách thi hành án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đây đủ hạng

Thiếu chỉ dân giấy láng. mực ngời;

Chuồn trao, nào phải uổng lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông

Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,

Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,

Miễn cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.

Đỗ kinh.

LOI RAO

Kể từ ngày 1 Novembre 1919, ai có trống mía nhiều xin chở đến lò rượu RHUM STELLA tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua đắt, tiền, làm.

Còn ai chưa trống mía cũng nên trống cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vậy xin đồng bằng liệu vài cái tiền láng phải mua đọc giúp vui giây lát, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ái mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6\$50

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Geometre-civil

CANTHO-CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH LÝ

Cantho-Chaudoc

Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

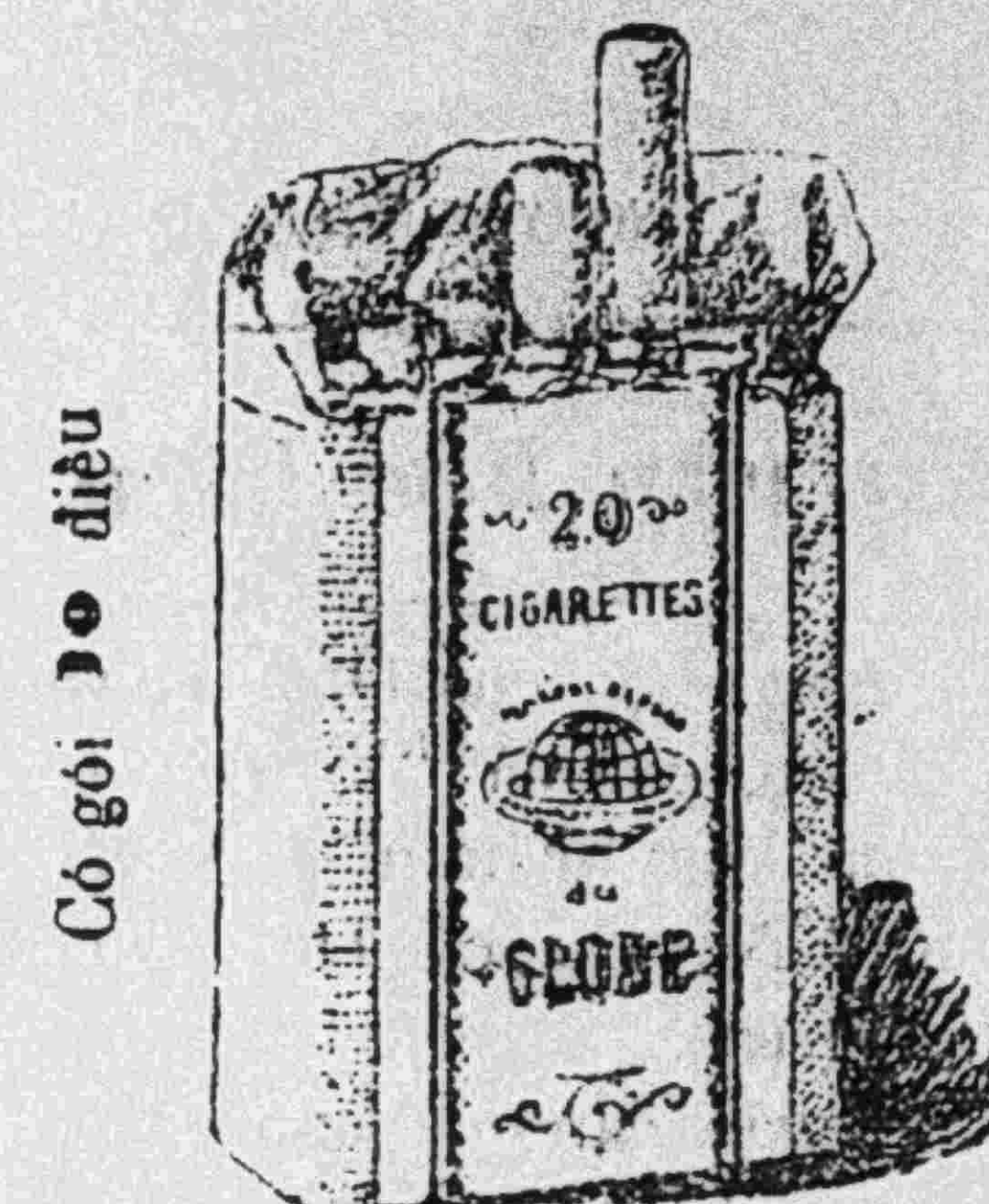
Tương phân thổ sảng

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, để dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, nâu, và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chủ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có dấu sao chữ quốc-âm để giúp cho hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu yết thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Geometre civil

Longxuyen- Chaudoc - Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH

LONGXUYEN-CHAUDOC-SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

càng và tin giả nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là đượm, khói thơm hết không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRERES có trữ bán sẽ mà thôi.

HIÊU MÓI

Trần Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sạch, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-ách kim-thời, vân vân.....

Kính cùg *Lục-châu Quán-tử*

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi. Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chur-tôn lập tức. Nói tóm 1 đều là: chur-tôn có cần dùng vật chi, ở tại *Cantho* có bán thì tôi cũng có hể mà gửi ngay cho chur-tôn dạng vậy.

Xin chur-tôn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng mau lẩn-bỏ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIÊU TÂN-PHUỐC

Đường kinh lữ *Cantho*

NGUYỄN NGỌC NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại *Saigon*. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiểu rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu cổ giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô văn học hiệu

Trường học của Ông Vô văn Thơm lập, gọi là "Vô văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tân phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ) ... 4\$

Học và ăn buổi trưa, ... 7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường 12

Như ai dùng giấy Quê-trái mà dùng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cũng thấu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là..... 16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5

Aout thì tự còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bãi qua rằm tháng giêng thì tự bà con có bác ai có dịp đi *Cantho* ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Vô-văn Thơm thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường *Marins*, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường *Galliéni*, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giầy xe lửa *Saigon-Cholon* gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chur qui vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thử giả uống vào thêm hại.

Bổn Dược hòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SƠN, ở đường *Pellerin* số 23—*Saigon* bán giảm giá của tiệm tôi, chur qui vị ở trong *Lục-Châu* có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách *Contre remboursement*. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ
(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuốc Thận rất nên dễ đặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao di-tinh, nếu dễ lâu ngày đường Ngọc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khi (đau giải) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tinh cùng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và đờn ông thì hơn sức *Lộc-nhung*, thiệt là bổ tậu hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Ban hoàng thọ tuất, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngủ lằm, mới thì dài gắt, lâu thì bãi hoại đờn diên, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bởi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có dấu không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bủng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bồn bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti châu thần an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngược trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay dài đêm, xương cốt mỏi mệ, dùng đến thuốc này rất cố tinh bồi thận, dẫu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dầm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bình hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chur qui vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của BỔN-DƯỢC-PHÒNG kéo làm thử giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

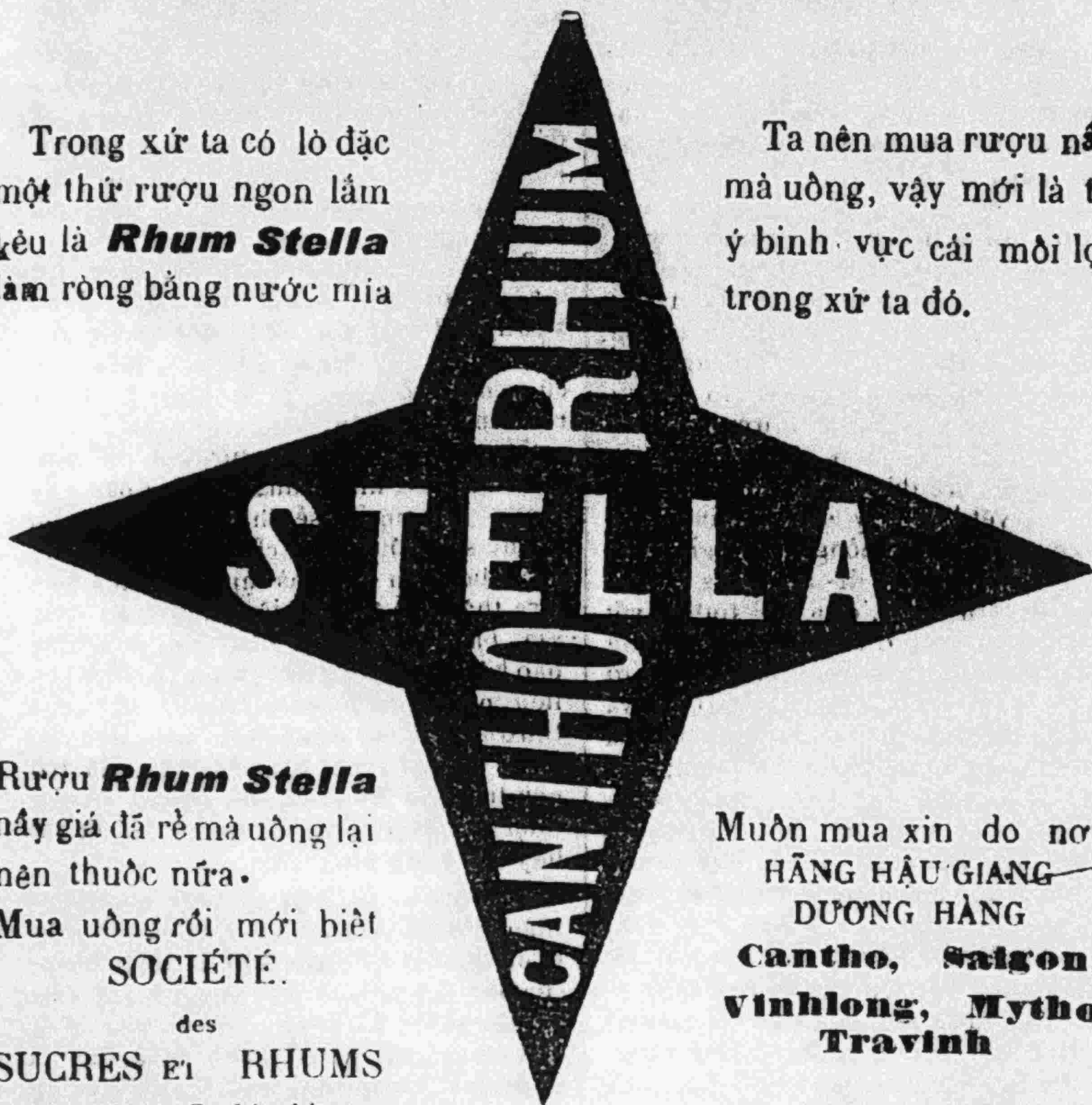
THIỆT GIA:

Mỗi hộp hai hoàn ..... 1\$00

HỒI DÔNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.
Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đông chương

*Lu et approuvé par la publication
Cantho le 7 avril 1920
P. L. (Signature)*